Aleg. 175.

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego w przedmiocie projektu założenia publicznych składów.

Wysoki Sejmie!

Na poprzedniej sesyi powziął Wysoki Sejm pod dniem 23. Stycznia 1886. r. następującą uchwałę:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wszedł w rokowania z Bankiem krajowym i przedsięwziął co należy celem wprowadzenia jak najrychlej w życie publicznych składów (entrepots) z prawem wydawania listów składowych (warants) na podstawie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 19. Czerwca 1866. (Dziennik ustaw państwa Nr. 86), w razie potrzeby zasiłku z funduszów krajowych lub gwarancyi ze strony kraju, przedłoży Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi odpowiednie wnioski.

W myśl powyższej uchwały podjął Wydział krajowy rokowania z Bankiem krajowym względem utworzenia publicznych składów. Bank atoli nie chciał przyjąć na siebie obowiązku wprowadzenia w życie rzeczonych składów i oświadczył się jedynie z gotowością popierania takowych stosownym kredytem i udzielaniem zaliczek na waranty. Zarazem proponował, aby składy utworzył skarb krajowy.

Nie poprzestając na powyższej odpowiedzi Banku krajowego, Wydział krajowy, chcąc w jak najobszerniejszym zakresie zadosyć uczynić intencyom Wysokiego Sejmu, udał się w tym przedmiocie do obu Towarzystw rolniczych krajowych i do gminy lwowskiej i krakowskiej, a przedłożone Wysokiej Izbie sprawozdanie Wydziału przedstawia dokładny obraz toku w tym przedmiocie podjętych rokowań, które wszakże dotychczas nie doprowadziły do pożądanego wyniku.

Towarzystwo wzajemnego kredytu, do którego za wskazówką Towarzystwa rolniczego krakowskiego zwrócił się Wydział krajowy z dotyczącą propozycyą odpowiedziało, że nie może wziąć na siebie przedsiębiorstwa składów publicznych, zarazem jednak zaproponowało utworzenie dla tego przedsiębiorstwa osobnego stowarzyszenia, któreby się opierało o Towarzystwo wzajemnego kredytu i któremuby kraj swoim kosztem postawione lub nabyte składy publiczne na podstawie odpowiedniej umowy oddał do użytku.

Podobnież i Bank rolniczy lwowski, do którego odniósł się Wydział krajowy z zapytaniem, na wniosek Towarzystwa gospodarczego galic., nie chciał się podjąć pobudowania składów publicznych we Lwowie, oświadczył jednak gotowość objęcia administracyi tychże pod warunkami w przedłożonem Wys. Izbie sprawozdaniu Wydziału szczegółowo wymienionemi.

Podawszy w swem sprawozdaniu do wiadomości Wysokiego Sejmu przebieg powyższych rokowań, Wydział krajowy nie przedłożył żadnego wniosku a ponieważ odpowiedź Banku rolniczego bardzo starannie i szczegółowo opracowaną otrzymał Wydz. kraj. 31. Grudnia 1886, sprawozdanie nie mogło być gotowe przed końcem 1. tygodnia b. m. i dopiero na 1. posiedzeniu 10. Stycznia 1887. uchwałą Wysokiego Sejmu przekazanem zostało komisyi gospodarstwa krajowego, która w obec kończącej się sesyi sejmowej nie mogła zgromadzić dostatecznego materyału, mogącego dać podstawę do merytorycznego traktowania sprawy.

Komisya nie odstępuje od przekonania, że zaprowadzenie składów publicznych jest dla rolnictwa naszego, dla stosunków ekonomicznych i handlowych kraju, sprawą ważną i doniosłą i sądzi, że nie należy zrażać się trudnościami, jakie Wydział krajowy napotkał w dotychczasowych rokowaniach. Kroki przedsięwzięte wskazują, że główna trudność polega w znalezieniu funduszów na wybudowanie składów; Wydział krajowy zastanowi się, w jaki sposób trudność tę usunąć. Obok kraju, miast, w których składy mają powstać i rolników, ważnem jest uregulowanie i usystemizowanie handlu zbożem i okowitą, także i dla przedsiębiorstw kolejowych, które tym sposobem mieć będą gwarancyą, że handel zbożowy innych dróg szukać nie będzie.

Komisya przypuszcza, że udając się do zarządów kolejowych rachować można na życzliwy współudział tychże w sprawie, która podnosząc i ułatwiając obrót surowych płodów, tem samem i dla ruchu przewozowego i wywozowego obojętną być nie może.

Komisya nie jest w możności wyczerpania nawet ogólnikowo wskazówek co do sposobu, w jaki sprawa ustanowienia składów zbożowych do pomyślnego rezultatu doprowadzoną być może, ograniczyć się musi do zaznaczenia stanowiska swojego polecając Wydziałowi krajowemu, aby sprawy tej na chwilę nie spuszczał z uwagi i z wszelką usilnością starał się o wynalezienie podstawy, na którejby ostatecznie w życie wprowadzoną być mogła.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ponownie poleca się Wydziałowi krajowemu, by poczynił dalsze starania celem wprowadzenia jak najrychlej w życie publicznych składów z prawem wydawania listów składowych na podstawie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 19. Czerwca 1866 (Dz. u. p. Nr. 86), a pod względem zasiłku lub gwarancyi ze strony kraju, których potrzeba wyniknie z przedsięwziętych rokowań, przedłoży Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi odpowiednie wnioski.

Poleca się powtórnie Wydziałowi krajowemu, aby tenże poczynił starania u Wysokiego c. k. Rządu, iżby przy przyszłym układzie z Bankiem austro-węgierskim zastrzeżone zostało prawo lombardowania warantów publicznych składów zbożowych.

Przewodniczący:
Wodzicki w. r.

Sprawozdawca:
Augustynowicz w. r.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.